

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 229/02

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. novembra 2002 o sťažnosti S. J. a A. J., obaja bytom K. N. M., zastúpených advokátom JUDr. J. K., K. N. M., ktorou namietli porušenie ich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 116/2000-79 z 26. septembra 2001 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 149/2001 z 30. januára 2002, nesúlad týchto rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky s § 29a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 151/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, so všeobecne záväzným nariadením č. 4/1993 mesta Kysucké Nové Mesto o prevode bytov a nebytových priestorov z majetku mesta zo 4. novembra 1993 a s § 39 Občianskeho zákonníka, ako aj porušenie čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Čadci vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 446/98, po jej predbežnom prerokovaní takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť S. J. a A. J. v časti týkajúcej sa porušenia základného práva podľa čl. 20 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 116/2000-79 z 26. septembra 2001 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 149/2001 z 30. januára 2002, nesúladu týchto rozsudkov Najvyššieho

súdu Slovenskej republiky s § 29a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 151/1995 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, so všeobecne záväzným nariadením č. 4/1993 mesta Kysucké Nové Mesto o prevode bytov a nebytových priestorov z majetku mesta zo 4. novembra 1993 a s § 39 Občianskeho zákonníka o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

2. Sťažnosť S. J. a A. J. v časti týkajúcej sa porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Čadci vo veci vedenej pod sp. zn. 9 C 446/98 o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2001 doručená sťažnosť S. J. a A. J., obaja bytom K. N. M. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. J. K., K. N. M., ktorou po jej upresnení na základe výzvy ústavného súdu zo 16. júla 2002 navrhli, aby ústavný súd rozhodol tak, že:

„1/ Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 116/2000-79 zo dňa 26. septembra 2001 n i e j e v súlade s čl. 20 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2/ Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 116/2000-79 zo dňa 26. septembra 2001 n i e j e v súlade s ustanovením § 29a zák. č. 151/1995 Z. z. a so Všeobecne záväzným nariadením č. 4/1993 Mesta Kysucké Nové Mesto „o prevode bytov a nebytových priestorov z majetku mesta“ zo dňa 4. novembra 1993 a s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka.

3/ Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 149/2001-101 zo dňa 30. januára 2002 n i e j e v súlade s čl. 20 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

4/ Rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 149/2001-101 zo dňa 30. januára 2002 n i e j e v súlade s ustanovením § 29a zák. č. 151/1995 Z. z. a so Všeobecne záväzným nariadením č. 4/1993 Mesta Kysucké Nové Mesto „o prevode bytov a nebytových priestorov z majetku mesta“ zo dňa 4. novembra 1993 a s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka.

5/ Postup Okresného Súdu v Čadci vo veci č. k. 9 C 446/98 n i e j e v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“

Návrh na rozhodnutie vo veci samej sťažovatelia po poučení ústavného súdu vo výzve zo 16. júla 2002 prostredníctvom právneho zástupcu odôvodnili takto:

«Navrhovatelia na základe výzvy mesta Kysucké Nové Mesto požiadali poverený Bytový podnik v Kysuckom Novom Meste o predaj ich nájomného mestského bytu dňa 16. 12. 1993. Mestské zastupiteľstvo vzhľadom na skutočnosť, že zák. č. 182/1993 Z. z. ešte obciam neukladal povinnosť odpredávať delimitované, pôvodne štátne byty nájomníkom, vydalo Všeobecne záväzné nariadenie /VZN/ č. 4/1993 „o prevode bytov a nebytových priestorov z majetku mesta“ zo dňa 4. 11. 1993, ktorým sa zaviazalo Mesto K. N. Mesto odpredať byty podľa tohto zákona.

... Neskôr Mesto poprelo svoj záväzok, ku ktorému sa prihlásilo svojím VZN č. 4/1993, keď začalo tvrdiť, že zákon mu neukladá odpredávať byty. Potom, ako nadobudol účinnosť zák. č. 151/1995 Z. z. a jeho § 29a zakotvil túto povinnosť, Mesto K. N. Mesto nepristúpilo k predaju bytov. Počas r. 1996 v rozpore s ustanovením zákona č. 151/1995 Z. z. o povinnom prevode obecných bytov do vlastníctva nájomníkov používalo „zmluvy o predaji povalových priestorov“ s tretími osobami. Všetky stupne všeobecných súdov tento postup odobrili a vôbec neprihliadli na najpodstatnejšiu skutočnosť, na ktorú boli v konaniach upozorňované, a to na skutočnosť, že Mesto K. N. Mesto konaním v rozpore z dobrými mravmi uzatvorilo zmluvy so spomínanými tretími osobami od začiatku neplatné.»

Sťažovatelia podali žalobu proti mestu Kysucké Nové Mesto „o povinnosť uzatvoriť zmluvu o prevode bytu“, ako aj žaloby proti tretím osobám a mestu Kysucké Nové Mesto

„o neplatnosť zmluvy o predaji povalových priestorov“. Vo veci o povinnosť uzatvoriť zmluvu o prevode bytu doteraz nie je rozhodnuté, pretože konanie Okresný súd v Čadci prerušil do času rozhodnutia o žalobách „o neplatnosť zmluvy o prevode povalových priestorov“. V týchto veciach je už rozhodnuté Najvyšším súdom Slovenskej republiky, a to rozhodnutiami sp. zn. 4 Cdo 116/2000 a sp. zn. 4 Cdo 149/2001, keď boli potvrdené rozhodnutia Krajského súdu v Žiline, ktoré potvrdili rozsudky Okresného súdu v Čadci. To znamená, že ak aj súd zaviazá v konaní o povinnosť uzatvoriť zmluvu o prevode bytu mesto Kysucké Nové Mesto odpredať byt navrhovateľom, bude to urobené po priet'ahoch v konaní, keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol v rokoch 2000 a 2001, a to rozhodnutiami, ktorými porušil ústavné práva navrhovateľov.

Podľa sťažovateľov:

„Ústavné práva navrhovateľov boli porušené podľa čl. 20, ods. 1, Ústavy, keď je rozhodnutiami všeobecných súdov odopreté právo vlastníť majetok zaručený zák. č. 182/1993 Z. z. v znení noviel a postupom Mesta Kysucké Nové Mesto v rozpore s čl. 20, ods. 3 (*zrejme ods. 2*), Ústavy, keď vlastníctvo k delimitovaným bytom zneužilo v rozpore so svojím VZN na ukrátenie v rozpore s ustanovením - § 39, Obč. zák. uzatvoril s tretími osobami zmluvy o predaji povalových priestorov, ktoré síce všeobecné súdy uznali za zmluvy o výstavbe bytu, ale Mesto už v rozpore s dobrými mravmi neuzatvorilo zmluvu o prevode bytu s navrhovateľmi, hoci sa k tomu zaviazalo ešte r. 1993. Odobrením postupu Mesta K. N. Mesto sa všeobecné súdy vlastne priklonili k názoru, že je potrebné popierať verejné prísl'uby a zavádzať občanov, teda postupovať v rozpore s dobrými mravmi, pričom je irelevantné odopretie práv podľa čl. 20, ods. 1 a ods. 3, Ústavy.

Tým, že Okresný súd v Čadci do dnešného dňa nevytýčil termín pojednávania v prerušenej veci č. k. 9 C 446/98 o povinnosť uzatvoriť zmluvu o prevode vlastníctva bytu je porušené právo navrhovateľov na zákonom ustanovený postup na nezávislom a nestrannom súde, keď od času, na ktorý bolo konanie prerušené, márne uplynulo najmenej 6 mesiacov po tom, ako tento súd doručil ostatné uznesenie Najvyššieho súdu, sp. zn. 4 Cdo 149/01-101 zo dňa 30. 1. 2002.“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ochrana vlastníckeho práva je primárne zverená do právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy a § 7 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Sťažovatelia túto ochranu uplatnili v konaní pred všeobecnými súdmi a v týchto konaniach neboli úspešní. V sťažnosti namietajú porušenie čl. 20 ods. 1 a 2 ústavy, ale z dôvodov, ktoré už uplatnili v konaní pred všeobecnými súdmi. Vychádzajúc z dôvodov sťažnosti a zo subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd súc viazaný sťažnosťou (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), odmietol sťažnosť v tejto časti pre nedostatok svojej právomoci.

Súčasne a v spojitosti s námietkami proti rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sťažovatelia namietli, že Najvyšší súd Slovenskej republiky porušil zákony a všeobecne záväzné nariadenie mesta Kysucké Nové Mesto. Vzhľadom na to, že ústavný súd nie je oprávnený ani povinný skúmať, či všeobecný súd porušil zákony a iné podzákonné všeobecne záväzné právne predpisy, sťažnosť aj v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. V poslednej časti svojej sťažnosti sťažovatelia namietli, že okresný súd porušuje ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože po prerušení konania nenariadil ešte pojednávanie, hoci už má viac ako šesť mesiacov k dispozícii rozhodnutie najvyššieho súdu, ktoré s prerušeným konaním vecne súvisí.

Zo stabilnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že jedným z dôvodov odmietnutia návrhu vrátane sťažnosti je jeho zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sťažovateľ namietal.

Účelom čl. 46 ods. 1 ústavy je zaručiť každému prístup k súdnej ochrane, ktorú poskytujú všeobecné súdy v súlade s čl. 142 ods. 1 ústavy. Základné právo na súdnu ochranu umožňuje každému, aby sa stal po splnení predpokladov ustanovených zákonom účastníkom súdneho konania v akomkoľvek jeho štádiu. Ak osoba splní predpoklady ustanovené zákonom, súd musí osobe (právnickej aj fyzickej) umožniť stať sa účastníkom konania so všetkými procesnými oprávneniami, ale aj povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú.

Postup všeobecného súdu v prerušenej občianskoprávnej veci nie je spôsobilý porušiť základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože sťažovatelia uplatnili nárok na ochranu ich práva, súd o tom koná a hoci počas konania prerušil konanie, urobil tak v súlade s platným Občianskym súdnym poriadkom (§ 109), ktorý takýto postup nielen umožňuje, ale v niektorých prípadoch aj prikazuje. Postup všeobecného súdu, ktorý je v súlade s platnými procesnými predpismi a nesmeruje k zastaveniu konania, ale len

k jeho dočasnému prerušeniu, nemôže byť preto v príčinnej súvislosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Z tohto dôvodu a opätovne pripomínajúc, že ústavný súd je viazaný návrhom na rozhodnutie vo veci samej (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), bola sťažnosť v tejto časti odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť.